

**RAPORT DE EVALUARE ARHEOLOGICĂ TEORETICĂ
PENTRU PERIMETRUL PUZ – Extindere zonă industrială,
producție, depozitare, servicii conexe și reglementare drumuri,
CF 446104, 449598, 449460, 406402, 447115, 447131, 449452,
Timișoara, jud. Timiș**

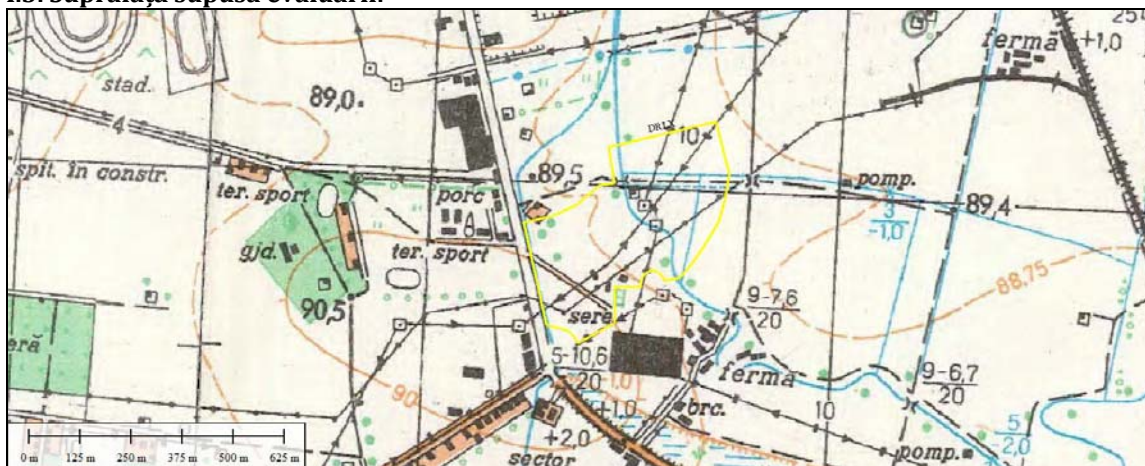

**Timișoara
2021**

I. DATE TEHNICE:

I.1. Beneficiar: SC LISA DRAXLMAIER AUTOPART ROMANIA SRL

I.3. Suprafața supusă evaluării:

a. Localizarea perimetrului supus diagnosticării			b. Date generale
Coordonate de delimitare al perimetrului supus cercetării			1. Sistem de referință: „Stereo 1970”
Indicativ	X	Y	2. Harta topografică militară, ediția 1975
1	209036.715	477502.735	3. Suprafața perimetrului: 138373 mp
2	209105.975	477517.491	c. Observații
3	209163.954	477544.970	
4	209221.760	477591.690	
5	209258.189	477598.209	
6	209243.533	477685.254	
7	209504.884	477747.551	
8	209537.866	477620.037	
9	209527.920	477556.749	
10	209512.323	477503.847	
11	209477.048	477443.253	
12	209446.974	477400.772	
13	209418.038	477366.986	
14	209381.277	477358.558	
15	209373.815	477371.304	
16	209364.525	477381.288	
17	209347.770	477384.302	
18	209336.226	477378.408	
19	209325.092	477368.103	
20	209322.653	477354.274	
21	209322.254	477343.736	
22	209257.873	477344.486	
23	209257.477	477256.016	
24	209168.524	477206.652	
25	209158.779	477223.861	
26	209142.690	477238.412	
27	209123.924	477244.297	

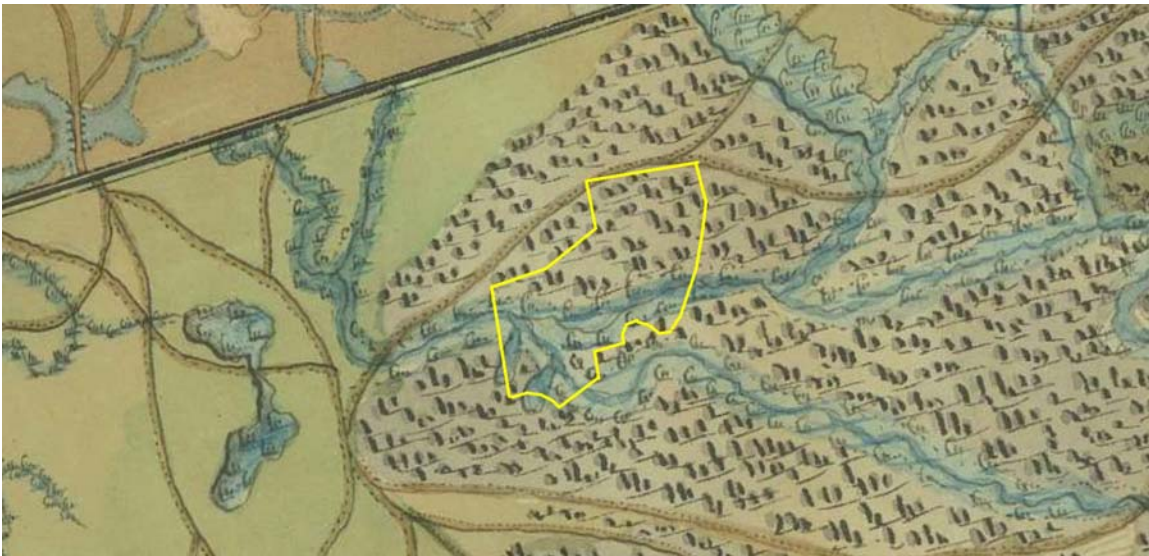

Fig. 2 Josephinische Landesaufnahme (Prima ridicare topografică a Imperiului Habsburgic / Ridicarea topografică iosefină - 1769-1772) cu marcarea perimetrului de cercetare

II.2.b. A doua ridicare habsburgică:

Suprapunerea celei de-a doua ridicări topografice efectuate de către Imperiul Habsburgic (Fig.3) (Franzische Landesaufnahme, 1819-1869) peste arealul vizat de diagnosticul arheologic, înfățișează aspecte importante în vederea reconstituirii ambientului secolului XIX în această zonă. După realizarea sistematizărilor habsburgice observăm transformarea întregului areal, o schimbare vizibilă constând în dispariția pădurii și a zonelor mlăștinoase. Din acest punct de vedere observăm că în urma sistematizării atât la sud, cât și la vest de perimetru se pot observa zone întinse de meandrare sau areale mai joase reprezentând locul fostelor mlaștini. Totodată numeroasele cursuri de apă observate în cadrul hărții de mai sus, apar ca fiind canalizate acum sub denumirea de *Szubolyásza Bach*. De asemenea terenul apare parcelat, iar drumurile atât cele principale cât și cele secundare sistematizate. La sud de perimetru apare menționată *Keplinger Mühle*, aceasta fiind integrată unor grădini. Nici în cadrul acestei hărți nu au fost identificate obiective de interes arheologic.

Fig. 3 Franzische Landesaufnahme (A doua ridicare topografică a Imperiului Habsburgic / Ridicarea topografică franciscană - 1806-1869) cu marcarea perimetrului de cercetare

II.2.c. Harta topografică militară scara 1:25.000, ediția 1974/1975:

Harta topografică militară (Fig. 4) ne indică o situație diferită de precedentele materiale cartografice analizate, reflectând în cele mai multe cazuri situația recentă a terenului. În cadrul hărții prezentate pot fi distinse mărturii ale modificărilor contemporane de peisaj, acesta reflectând faptul că la 1975, data de întocmire a hărții, perimetrul cercetat se află în zona de pășune a localității Timișoara (cartier Ciarda Roșie). Acum limita de est a perimetrului este constituită într-o cale ferată, iar spre sud apar locuințele cartierului amintit. În zonă mai este figurat un pârau, totodată primul orizont acvifer găsindu-se la 3 m adâncime. Terenul este unul caracterizat de planeitate și o altitudine absolută de 88,7 m.. Nici în cadrul acestei hărți nu au putut fi reperate obiective de ordin arheologic.

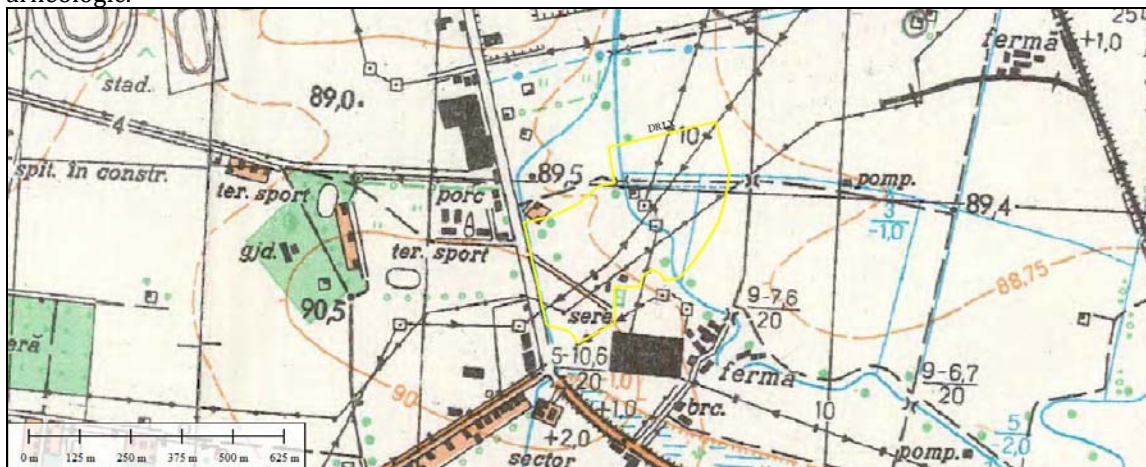

Fig. 4 Harta topografică 1:25000 cu marcarea perimetrului de cercetare (apud Direcția Topografică Militară).

II.3. Analiza imaginilor satelitare Google Earth:

Imaginile satelitare oferă o imagine recentă a zonei supuse cercetării. Pe aceste imagini pot fi observate ultimele modificări antropice cum ar fi: canale de hidroameliorații, trasarea unor străzi noi și apariția unor hale industriale în est și nord, precum și noul cartier de case la sud și vest (fig. 10).

III.2. Metodologia de cercetare

Evaluarea teoretică de față are ca scop identificarea și precizarea potențialului arheologic al perimetrului sau al zonei în vederea minimizării efectelor negative pe care proiectul de dezvoltare imobiliară/industrială propus ar putea să îl aibă asupra unor eventuale obiective arheologice. În vederea întocmirii prezentului studiu de evaluare teoretică au fost consultate diferite surse care ne-au permis precizarea potențialului arheologic al arealului vizat de către cercetare și a zonelor aferente acestuia (Repertoriul Arheologic Național și bibliografia de specialitate). Totodată în evaluarea elementelor de mediu și a celor geografice au fost consultate regresiv hărți istorice, acestea permițându-ne reconstituirea condițiilor de mediu începând cu perioada anilor 1769-1772 până în prezent. Prezenta evaluare teoretică a fost realizată respectând legislația aflată în vigoare și în temeiul acesteia (Legea 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național cu modificările și completările ulterioare; OMCC nr. 2392/2004 privind Standardele și Procedurile arheologice). Totodată în conformitate cu normele Direcției de Cultură Timiș perimetrul cercetat a fost vizitat în vederea stabilirii factorilor de risc pentru patrimoniul arheologic.

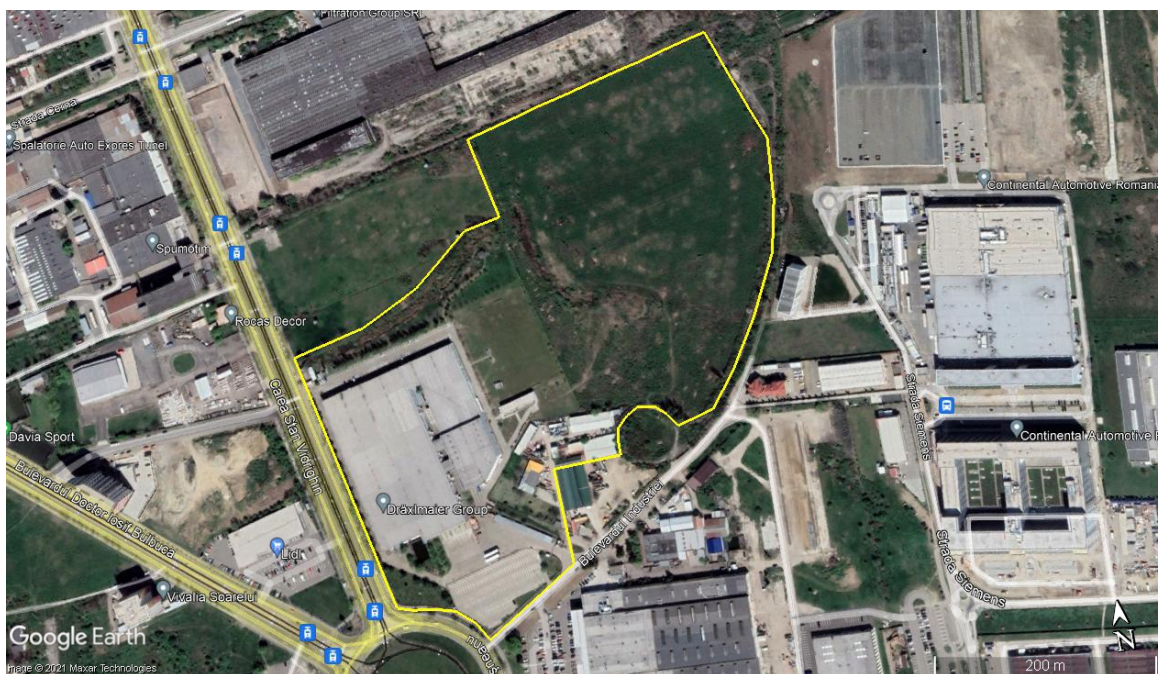

Fig. 5 Imagini satelitare preluate prin intermediul utilitarului Google Earth cu marcarea perimetrului de cercetare

III.3 Considerații asupra perimetrului

Fig. 6 Imagine de teren cu limita nord-estică a perimetrului

Fig. 7 Imagine de teren cu limita nordică a perimetrului

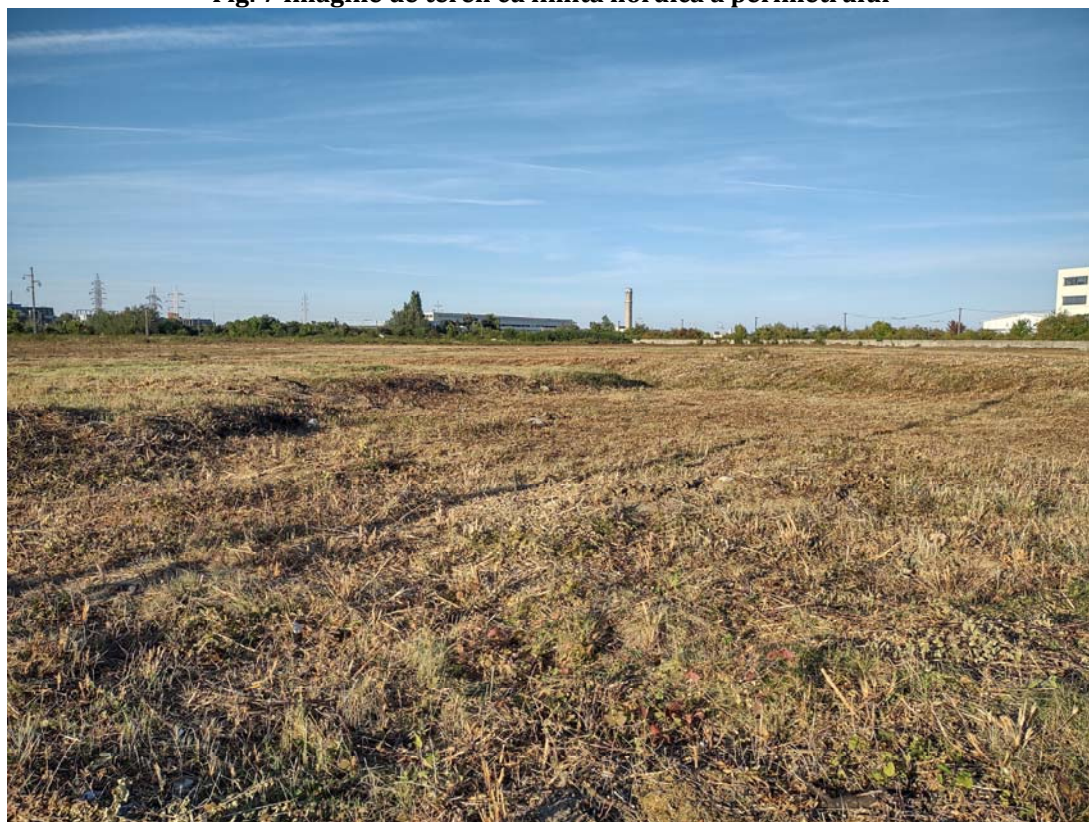

Fig. 8 Imagine de teren cu zona centrală a perimetrului

Fig. 9 Imagine de teren cu zona centrală a perimetrului

Fig. 10 Imagine de teren cu limita sud-estică a perimetrului

Fig. 11 Imagine de teren cu limita estică a perimetrului

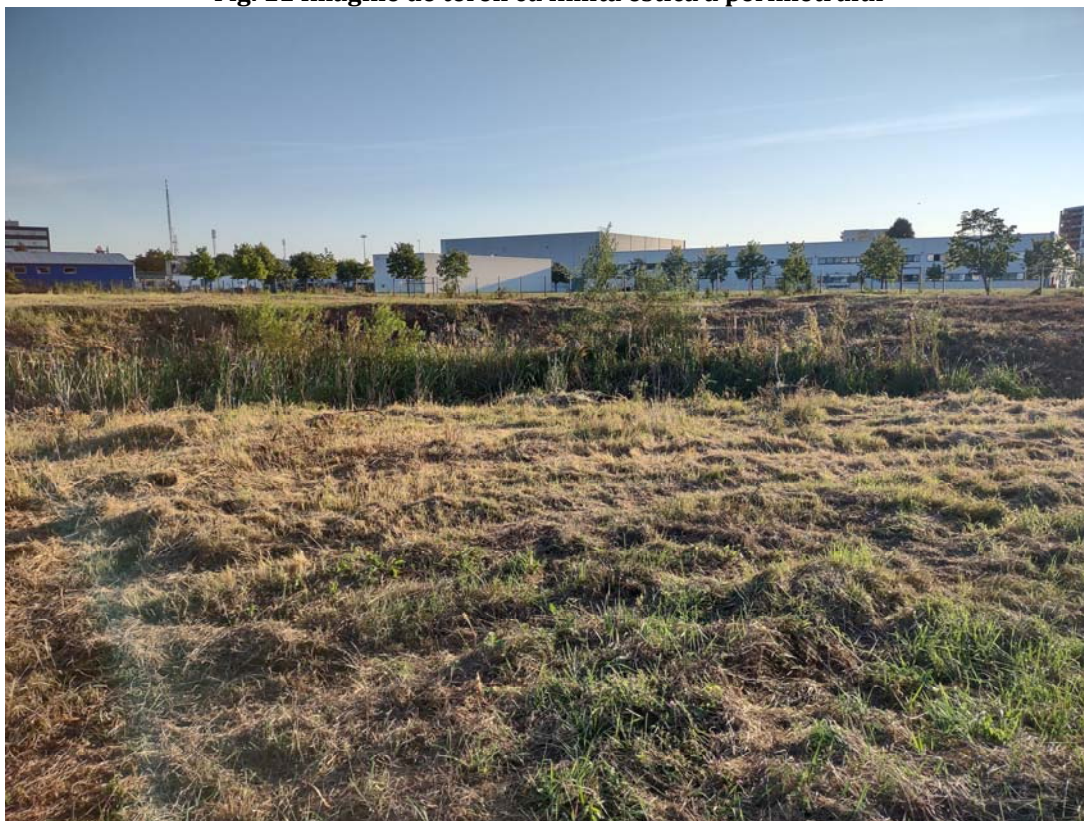

Fig. 12 Imagine de teren cu limita vestică a perimetrului

Fig. 13 Detaliu din teren cu menadrul fosil din limita estică a perimetrului care se prezintă și azi sub forma unei bălți cu vegetație hidrofilă

Fig. 14 Detaliu din teren cu vizibilitatea la sol din sectorul central (a) și cel nord-estic (b) unde s-a îndepărtat complet vegetația

Fig. 15 Fragmente ceramice moderne descoperite în zona centrală, în apropierea meandruului fosil

Terenul se prezintă sub forma unei câmpii plate, cu o ușoară cădere către zona centrală, către un canal ce drenază un meandru fosil. Acest meandru fosil făcea parte, până la desecările făcute de habsburgi, dintr-o rețea de canale active, ce se îngemănau aici, ale unor brațe de râuri ce curgea de la est la vest. În extremitatea sudică a perimetrului investigat, precum și în zona centrală, au existat cândva 2 meandre, azi colmatate, al unui pârâu ce curgea dinspre E spre V, dinspre satul dispărut Das Alte Dorf spre actualul Canal Bega. Solul este brun-deschis, lutos-nisipos, cu urme de depuneri aluvionare. Nu există nici o cultură agricolă, terenul fiind pârlogit. Vizibilitatea la sol a fost de 80% în perimetrul nordic și de aprox. 50-60% în zona centrală și sectorul sudic. În zona nordică terenul a fost curățat mi bine, probabil cu un buldo-excavator, care a îndepărtat solul vegetal și ne-a permis o foarte bună vizibilitate la sol, în timp ce în zona sudică vegetația a fost tocată mecanizat dar a rămas pe loc și a opturat în unele zone vizibilitatea. În schimb în acest sector cârțițele au scos foarte mult nisip și lut galben la suprafață, dovadă că terenul se află, probabil, pe o depunere aluvionară de nisip adusă de Râul Bega de-a lungul secolelor. În sectorul sudic-vestic, mult mai mare, terenul era pârlogit cu o vizibilitate de 50-60%. Aici s-au depus cantități serioase de moloz (azi nivelat), deoarece zona este mai joasă, probabil o fostă mlaștină după cum o demonstrează și bogata vegetație hidrofilă. O analiză retrospectivă a imaginilor satelitare din 2003 până azi relevă faptul că depozitarea molozului a început încă înainte de 2003, probabil odată cu construirea primelor hale industriale din zonă. Se poate observa că zona se prezintă ca una specifică de mlaștină, și că, cel puțin după 1989, nu a mai fost niciodată cultivată. În schimb, sectorul nordic, de la șosea, a mai fost exploatat agricol, unele dintre imaginile satelitare relevând faptul că terenul era curat, fără urme de construcții, iar prin zona mediană, pe direcția NE-SV a existat cândva un curs de râu, care explică, probabil, vegetația hidrofilă care abundă și astăzi. Nu am găsit decât un fragment de ceramică modernă (sec. XVII-XVII), iar terenul nu prezintă microtopografia care să indice prezența vreunui sit arheologic.

IV. CONCLUZII:

Ca urmare a cercetării teoretice a documentației istorice, cartografice și bibliografice, precum și a investigației la fața locului, concluzionăm că perimetrul analizat nu prezintă potențial arheologic. Astfel, pentru localitatea Timișoara, punctul **PUZ - Extindere zonă industrială, producție, depozitare, servicii conexe și reglementare drumuri, CF 446104, 449598, 449460, 406402, 447115, 447131, 449452, Timișoara, jud. Timiș**, cu suprafața de cca. 138373 mp, recomandăm **acordarea Avizului de continuare a lucrărilor**, conform legislației în vigoare (OG 43/2000 și Legea 422/2001).

Bibliografie

Crețan, Remus; Frățilă, Vasile, *Dicționar geografico-istoric și toponimic al județului Timiș*, Timișoara, 2007, p. 329-330

Ivănoiu, Eftimie, *Monografia localității Remetea Mare*, Timișoara, 2007

Luca, Sabin Adrian, *Descoperiri arheologice din Banatul românesc. Repertoriu*, Sibiu, 2006, p. 210

Rusu Adrian A., Sabău Nicolaie, Burnicioiu I., Leb I. V., Lupescu M. M., *Dicționarul mănăstirilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș*, Cluj- Napoca, 2000, p. 215

Țicu, Dumitru, *Studii istorice*, Timișoara, 2003, p. 91

Țicu, Dumitru, *Geografia ecleziastică a Banatului medieval*, Reșița, 2007, p. 116-117; 120

Timișoara, 30.09.2021

Arheolog exp, dr. D. Micle

